

KOSE TEATAJA

KOSE VALLAVALITSUSE INFOLEHT

Fotod: Kaire Lusti

SÜNNIPÄEVAD

85

TEESI PALMETS
EVALD VAHTRAMÄE

80

ÕIE-RENATE KUUTOK

75

ELVI HAVRE
HELGI KUKK
ANTS TAMMEOKS
EDUARD VIIRA

70

PEEP LUDVI
MALLE ONNO
HEINAR RANDMA
LEIDA TIIS

65

MALLE NORMANN
MARE ORMAK
MILLA RÄNI

60

URVE ADOV
KÜLLIKE SILD
TIIT SUURHANS
TOIVO TAMMETS

SÜNNID

MIHKEL KALDE
MEREK REMMELKOOR
GREGOR MARTIN
BACHMANN
LAURA HELEEN VÄLJARI
SIMMO KOZLOV
ISABEL VOOLMAA

Eesti iseseisvuspäeva tähistamine 24. veebruaril

10.00 Pärja panek Kose kalmistul

11.00 Jumalateenistus Kose kirikus

13.00 Kontsertaktus Kose Gümnaasiumis

*Esinevad Kuivajõe Meeskoor, Kose Gümnaasiumi noormeeste ansambel,
5A kl laulupoiss Riho Peterson ning 2A kl lapsed esitavad omatehtud luuletusi*

KOSE VALLAVOLIKOGUS 21. 01. 2010

Volikogu istungist võtsid osa volikogu liikmed: Astrid Ojasoon, Aivar Pohlak, Alvar Kasera, Eerika Kesküla, Eero Leedmaa, Timo Nikitin, Uno Silberg, Eha Sepp, Irina Meinvald, Kalle Pormann, Margus Proos, Aarne Puistama, Tiia Rodi, Tõnno Tiis, Vello Kivistik, Aksa Veinpalu.

Puudus: Merike Kummel.

Kutsutud: vallavanem Vello Jõgisoo, abivallavanem Merle Pussak.

Kokkuvõte volikogus vastuvõetud otsustest ja arutlusel olnud teemadest:

Määrusega nr 8 kinnitati Oru Lasteaed „Mesimumm“ arengukava aastateks 2010-2013.

Umbusalduse avaldamise eelnõu volikogu aseesimehele jäi vastu võtmata.

Määrusega nr 9 määrati Kose Vallavolikogu liikmete, komisjonide esimeeste ja komisjoni esimeeste hüvitise suurus (-20% eelmise aasta hüvitisest).

Määrusega nr 10 määrati Kose Vallavolikogu esimehe, aseesimehe hüvitise ja volikogu sekretäri palga suurus ((-20% eelmise aasta hüvitisest ja palgast).

Määrusega nr 11 kinnitati „Kose valla eelarvest sotsialtoetuste maksmise tingimused ja kord“ täiendused.

Määrusega nr 12 kinnitati Kose Vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate koosseis ja palgamäärad.

Määrusega nr 13 kinnitati Kose Vallavalitsuse teenistujate ja töötajate koosseis ja palgamäärad.

Määrusega nr 14 kinnitati vallasõbralikuma ettevõtte tunnustamise avaldamise kord.

Otsusega nr 27 kinnitati Kose Vallavolikogu revisjonikomisjoni esimeheks Vello Kivistik

Otsusega nr 28 loeti Kose valla 2010. aasta eelarve projekti teine lugemine lõppenuks. Eelarve projekt saadetakse kolmandale lugemisele 25.02.2010. Parandusettepanekud esitada algatajatel hiljemalt 09.02.2010 kell 9.00, lisades rahalised arvestused, mis näitavad ära kulude katteks vajalikud tuluaallikad.

Otsusega nr 29 määrati Kose valla 2009. majandusaasta aruande auditeerijaks Demos-Audit vannutatud audiitor.

Otsusega nr 30 täiendati Kose valla arengukava aastateks 2006-2013.

Otsusega nr 31 otsustati sõlmida Oru 4 ja Oru 8 kinnistute vahelise maaüksuse tasuta kasutamise ja objekti avaliku kasutamise eelleping MTÜ-ga Pähklimetsa Oru

Otsusega nr 32 määrati Ravila Raamatukogu ümberkorraldamine Kose-Uuemõisa Raamatukogu haruraamatukoguks.

Otsusega nr 33 kinnitati Kose valla kohalike teede nimekiri.

Otsusega nr 34 otsustati jätta Kose vallas kehtima Kose aleviku üldplaneering, Ravila aleviku üldplaneering, Kose-Uuemõisa aleviku üldplaneering, Kose valla üldplaneering.

Otsusega nr 35 kinnitati vallavanem Vello Jõgisoo puhkusegraafik ja kinnitati tema aseandajaks abivallavanem Merle Pussak.

Otsusega nr 36 kinnitati Kose valla aukodaniku nimetuse saaja ja Kose valla teeneteplaadi saajad.

Otsusega nr 37 moodustati Kose Vallavolikogu keskkonnakomisjon.

Otsusega nr 38 Kinnitati Kose Vallavolikogu keskkonnakomisjoni esimehe valimise protokoll, mille kohaselt osutus valituks Aivar Pohlak.

Otsusega nr 39 anti nõusolek Kose Vesi OÜ-le kuni 1 500 000 (üks miljon viissada tuhat) krooni suuruse laenu võtmiseks. Laen on vajalik Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist rahastatava projekti „Kose valla reoveekogumisala veemajandusprojekt“ elluviimisel omaosaluse tasumisel tekkiva käibemaksudokumentide katmiseks.

Kose valla 2009.aasta eelarve täitmise aruanne ja informatsioon Kose aleviku veemajanduse projektist võeti teadmiseks.

Volikogu järgmine korraline istung toimub 25.veebruaril 2010 kell 15 vallamaja saalis.

Astrid Ojasoon

Kose Vallavolikogu esimees

Täpsem ülevaade volikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla kodulehelt www.kose.ee märksõna „volikogu/protokollid“ ja „volikogu/vastuvõetud/otsused/määrused“ alt. Sama informatsioon on kättesaadav kõikides valla raamatukogudes.

Määrusega nr 11 kinnitati „Kose valla eelarvest sotsialtoetuste maksmise tingimused ja kord“ täiendused. NB! Määrust täiendati munitsipaalhuvikooli õppemaksu toetusega. Toetuse saamiseks tuleb lapsevanemal esitada taotlus Kose Muusikakooli või Kose Spordikooli direktoritele.

MUUDATUSTEST MAAMAKSUSEADUSES

1.jaanuaril 2010 jõustus maamaksuseaduse muutmise seadus. Muudatused puudutavad uusi tähtaegu ja maksukohustuse tekkimist, mis on alljärgnevalt ära toodud:

- Maamaksukohustus tekib jooksva aasta 1.jaanuaril ja maksuteade väljastatakse isikule, kes on 1.jaanuari seisuga kinnisasja omanik. Aasta jooksul vahetunud kinnisasja omanikule ei teki maamaksukohustust poole aasta pealt vaid järgneva aasta 1.jaanuarist.
- Maksu-ja Tolliamet väljastab maksuteate tasumisele kuuluva maamaksu summa kohta hiljemalt **15.veebuariks**.
- Maksumaksja, kes ei ole **25.veebuariks** maamaksuteadet kätte saanud, on kohustatud sellest 30 päeva jooksul teavitama maa asukohajärgset Maksu-ja Tolliameti piirkondlikku struktuuri tel. 8800816
- Maamaksu ei määrata ja maksuteadet ei väljastata, kui maksusumma on alla **50 krooni**. Kuni 1000-kroonine maamaks mis tahes kohaliku omavalitsuse üksuses asuvalt maalt tasutakse **31.märtsiks**. Maamaksust, mis ületab 1000 krooni, tasutakse 31.märtsiks vähemalt pool, kuid mitte vähem kui 1000 krooni. Ülejäänud osa maamaksust tasutakse hiljemalt **1.oktoobriks**.
- Maksu-ja Tolliameti e-teenuse kasutajale, kes on teatanud oma e-posti aadressi, toimetatakse maamaksuteade kätte elektroonselt e-maksuameti kaudu. Maksuhaldur edastab isiku e-posti aadressile informatsiooni maksuteate kättesaadavaks muutumise kohta e-maksuametis. Paber kandjal maamaksuteadet ei väljastata!

Maksu-ja Tolliameti kodulehel www.emta.ee on võimalik teha päringuid seoses võlaga (päring ? maksuvõlglaste otsing, seejärel sisestate päringu jaoks isikukoodi või registrikoodi).

Kose vallavolikogu otsusega nr 5 16.dets.2009 kehtestati uueks maamaksuääraks 2,5% maksustamishinnast aastas (enne 2,2%). Põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksuääraks 2,0% aastas (enne 1,5%).

Endiselt kehtivad soodustused elamumaalt 0,5 ha ulatuses:

- Riikliku pensioni saajatele, kes on 70-aastased ja vanemad (v.a.korterimaja elanikud)
- Okupatsioonirežiimide poolt represseritud

Maksustatava maa andmete ja maksuäärade küsimuste puhul pöörduda Kose valla maakorraldaja Kristi Torp`i poole 6339321.

Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007.a määruse nr 251 „Aadressiandmete süsteem“ sätestati aadressiandmete süsteem, sealhulgas koha-aadresside määramise ja esitamise, aadressandmete töötlemise ja aadressiteenuste osutamise ühtsed põhimõtted. Nimetatud määruse rakendussätetest tulenevalt tuleb Kose Vallavalitsusel maakatastris registreeritud maaüksuste (katastriüksuste) koha-aadressid viia vastavusse kehtiva määruse § 4-11 toodud nõuetega.

Aadressikoha nimes ei tohi kasutada rooma numbraid (soovitavalt ka araabia numbraid, kui pole tegemist liikluspinna äärse maaüksusega) ning liikluspinna (näit. tänava) järgi adresseerimisel peab lähiaadress sisaldama liigisõna (näit. tn). Koha-aadressis olev liigisõna peab olema ainsuse nimetavas käändes, nimetuumast lahku kirjutatud ja väikese tähega.

Tegime omalt poolt maaüksuste koha-aadresside parandused. Soovisime säilitada senise maaüksuse algse nime, lisades täiendeid Ees-, Täga-, Suure-, Väike-, mets, põld. Kuna esitatud muudatuste tabel on mahukas, siis juurdepääs sellele on Kose valla kodulehel teadete all – aadressandmete süsteem.

Kui maaomanikule ei ole vastuvõetav meie poolt katastrile esitatud parandused, siis loomulikult on võimalik vastavalt Teie soovile katastriüksuse nimi muuta.

Kahjuks jäi igale maaomanikule, keda see teema puudutab, suures osas eraldi teavitamata, kuna aega muudatuste tegemiseks jäeti vallale vähe.

Loodame mõistvale suhtumisele!

Maakorraldaja Kristi Torp, 6339321 kristi@kose.ee

STATISTIKAT

2009 aastal registreeriti Kose vallas 66 sündi, neist 36 poisslapse ja 30 tüdrukut sündi.

2009 aastal registreeriti Kose vallas 38 surma.

2009 aastal registreeriti Kose valda 287 uut elanikku (siia sisse on ka sünid arvatud)

2009 aastal lahkus Kose valla elanike registrist 250 elanikku (siia sisse on ka surmad arvestatud)

ALATES 1. VEEBRUARIST 2010 EI KEHTI TALLINNA ÜHISTRANSPOORDIS SÕIDUSOODUSTUSED PALJULAPSELISTE PEREDE LASTELE JA LAPSEVANEMATELE.

Vastavalt Tallinna Linnavolikogu poolt 17.12.2009 vastu võetud määrusele nr 42 „Tallinna ühistranspordis sõidu eest tasumise kord ja sõidupiletite hinnad” ei kehti alates 1. veebruarist 2010 väljastatud nimeliste sõidukaartide alusel tasuta sõit Tallinna ühistranspordis 3- ja enamalapseliste perede lastele.

Samuti ei kehti alates 1.veebruarist 2010 sõidusoodustus 3-lapseliste perede lapsevanematele.

Alates 1. veebruarist 2010 säilib Tallinna ühistranspordis tasuta sõidu õigus alljärgnevatel gruppidel:

- eelkooliealised lapsed,
- puudega laps ja tema saatja,
- sügava puudega 16-aastane ja vanem isik ja tema saatja,
- sügava või raske nägemispuudega isik ja tema saatja,
- 65-aastane ja vanem isik,
- alla 3-aastase väikelapsega sõitja;
- represseeritu ja temaga võrdsustatud isik;
- kaitseväge vormiriietuses ajateenija ning
- Tšernobõli aatomielektijaama avarii tagajärgede likvideerimisest osavõtnu.

Tasuta sõidu õigust tõendavateks dokumentideks on:

- Eelkooliealistelt lastelt sõiduõigust tõendavat dokumenti ei nõuta.
- Puudega lastel– Sotsiaalkindlustusameti poolt väljastatud puuet tõendav dokument koos isikut tõendava dokumendiga või õpilaspiletiga;
- Sügava puudega 16-aastastel ja vanematel isikutel– Sotsiaalkindlustusameti poolt väljastatud puuet tõendav dokument koos isikut tõendava dokumendiga;
- Raske nägemispuudega isikutel– Sotsiaalkindlustusameti poolt väljastatud puuet tõendav dokument koos isikut tõendava dokumendiga;
- 65-aastastel ja vanematel isikutel–isikut tõendav dokument või pensionitunnistus;
- Represseeritud ja nendega võrdsustatud isikutel– represseeritu tõend;
- Vormiriietuses ajateenijatel– Eesti Vabariigi isikutunnistus (ID-kaart) ja väeosa tõend ajateenistuses viibimise kohta;
- Tšernobõli aatomielektijaama (edaspidi AEJ) avarii tagajärgede likvideerimisest osavõtnutel– Tšernobõli AEJ avarii tagajärgede likvideerimisest osavõtnu tunnistus.

Soodustalongi, soodustunnipileti, soodushinnaga sõidu- või ühiskaardi kasutamise õigus on Tallinna ühistranspordis õpilasel ning raske või keskmise puudega 16-aastasel või vanemal isikul.

Soodustuse kasutamise õigust tõendavaks dokumendiks Tallinna ühistranspordis on:

Õpilastel–õpilaspilet või sellega võrdsustatud ISIC Scholar kaart;

Raske või keskmise puudega 16-aastastel ja vanematel isikutel –Sotsiaalkindlustusameti poolt väljastatud puuet tõendav dokument koos isikut tõendava dokumendiga;

KOSE VALLAVALITSUS TEATAB

- Kose Vallavalitsuse 18.01.2010 korraldusega nr 15 on vastu võetud Oru külas **Pähklimetsa 6** kinnistu (33701:001:0101) detailplaneering. Väljapanek toimub 1.02.2010-15.02.2010 Kose Vallavalitsuse saalis, Hariduse tn 1, Kose alevik ja Oru Külakeskuses. Planeeringu eesmärgiks on maa-ala kruntidek jaotamine, sihtotstarvete, ehitusõiguse, juurdepääsuteede ja tehnovõrkude paigutuse määramine.
- Kose Vallavalitsuse 18.01.2010 korraldusega nr 16 on algatatud Ahisilla külas **Spordiväljaku tn 11** kinnistu (katastritunnusega 33702:003:0108), **Spordiväljaku tn 11a** kinnistu (katastritunnusega 33702:003:0094), **Kiriku** kinnistu (maatükk katastritunnusega 33702:002:0180), **Paunküla metskonna maatüki nr 60** (katastritunnusega 33702:002:0314) ja jätkuvalt riigi omandis oleva maatüki detailplaneering spordi-, kultuuri- ja puhkerajatiste planeerimiseks (suusa- ja matkarada, laululava koos teenindusruumidega, mänguväljakud, ujumiskoht, liuväli).

ALGAVAD KOSE ALEVIKU ÜHISVEEVÄRGI- JA KANALISATSIOONITORUSTIKE E HITUSTÖÖD

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi, Kose valla ja OÜ Kose Vesi poolt rahastatava Kose aleviku reoveekogumisala veemajandusprojekti raames on tänaseks läbiviidud või käimas 8 riigihanget. Nende hangete tulemusena on valminud Kose veetöötlemisjaama ning kogu aleviku ühisvee- ja kanalisatsiooni torustike projektid ja selgunud esimesed ehitajad.

Kose veetöötlemisjaama ehitushanke võitis Schöttli Keskkonnatehnika AS, kes alustas veetöötlemisjaama ehitustöid 2009 aasta novembris.

Ehitustööde käigus valmib uus hoone, millesse paigutatakse veepuhastusseadmed ja veereservuaarid ning uus puurkaev. Veetöötlemisjaama katsetused algavad juulis ja jaam peab olema üleantud 2010 aasta augusti lõpuks.

Veetöötlemisjaama valmimisega lahendatakse alevikus vee kvaliteedi küsimus – eemaldatakse veest üleliigsed rauaühendid ning saadakse normipiirese fluoriidi sisaldus. Samuti saab Kose alevikus lahendatud tuletõrjervee küsimus. Seoses uue veetöötlemisjaama valmisega likvideeritakse ülejäänud kolm aleviku pumbajaama.

Rohkem kui veetöötlemisjaama ehitustööd hakkavad Kose aleviku elanikke häirima juba veebruaris algavad **ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustike ehitustööd**. Esimeses järjekorras alustatakse nn Ülejõe piirkonnas (Pirita jõest Kehra poole jääv asula osa) vee ja kanalisatsioonitorustike paigaldust, mis peab valmis olema septembriks 2010. Seal piirkonnas teostab ehitustöid Lemminkäinen Eesti AS.

Praegu on Riigihangete Registris üleval hange teiste Kose piirkondade torustike ehitaja leidmiseks. Plaanide järgi peavad veel selle aasta lõpuks valmis saama ka nn Keskuse ja Jõe piirkonna torustikud ning 2011a keskpaigaks peavad valmima Alu ja Kose-Risti piirkonna torustikud.

Torustikega koos tuleb Kose alevikus paigaldada 12 reoveepumplat, millede hanke tulemused selguvad lähinädalatel.

Kindlasti tekib seoses torustike ehitustöödega palju probleeme Kose aleviku elanikel – müra, tolm ja pori, ei pääse kodule autoga ligi, plaanilised veekatkestused jms. Need on probleemid, mis paratamatult selliste töödega kaasnevad. Lisaks Kose vallas kehtivale „Kose valla kaevetööde eeskirjale“, oleme omaltpoolt ehitajatele püstitanud terve rea nõudeid, et neid probleeme ennetada ja vähendada:

- Ehitustööde teostamisel era- ja kinnistul tuleb omanikku teavitada sellest ette vähemalt 3 tööpäeva enne töödega alustamist;
- Ilma veevarustusest on lubatud tänaseid tarbijaid hoida kuni 4 tundi ning kanalisatsiooniteenust ei tohi samuti katkestada üle 4 tunni. Kõikidel sellistel juhtudel tuleb katkestustest teatada ette kirjalikult 48 tundi;
- Ehitustööde teostamine ja materjalide varustamine tuleb planeerida nii, et ehituskaeviku lahtioleku aeg oleks minimaalne;
- Tööpäeva lõppedes tuleb koristada tööpiirkonnast väljaspoole sattunud ehituspraht ja pinnas nii, et taastuks ehituseelne heakord;
- Iga päev võib jääda avatuks ainult kuni 5m pikkune kaevikulõik;
- Asfalt või muudel kõvakatttega

Euroopa Liit
Ühtekuuluvusfond

Eesti tuleviku heaks

teedel, kus ei toimu ehitustöid, ei ole lubatud liikuda terasest roomikutega masinatel;

- Tänavate sulgemiseks kas täielikult või osaliselt, peab ehitaja kooskõlastama vallavalitsusega ajutised liikluskorraldusskeemid;
- Kui kaevetööde käigus on olemasolev asfaltkate eemaldatud või kahjustatud rohkem 70% ulatuses (pindala järgi), tuleb kogu asfaltkate üles võtta ja taastada tee täies laiuses.

- Puude mahavõtmine ja taastamine on kooskõlastatud projekteeerimise käigus Kose vallavalitsusega. Kõigi üaltoodud tööde kaasfinantseerimiseks sõlmis OÜ Kose Vesi eelmise aasta novembris laenulepingu Sihtasutusega Keskkonnainvesteeringute Keskus. Laenatav summa on 17 miljonit krooni, mis tuleb tagasimaksta järgneva 20 aasta jooksul. Seetõttu tõuseb ka 1. märtsist vee- ja kanalisatsiooniteenuste hind Kose vallas ca 8%.

Vastused oma konkreetsetele üleskerkinud küsimustele ja muredele saavad elanikud kõige kiiremini, kuid helistavad OÜ Kose Vesi üldtelefonile 67 51 267 või saavad e-maili aadressile info@kosevesi.ee. Kõige täpsemat jooksvat infot Kose veemajandusprojekti kohta leiab OÜ Kose Vesi kodulehelt www.kosevesi.ee, osast "Projektid".

Margus Proos
OÜ Kose Vesi juhataja

Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinnad alates 1.märtsist 2010

(Kinnitatud Kose Vallavalitsuse määrusega nr 6, 16. novembrist 2009)

	ühik	tariif	käibemaks 20 %	tasu kokku
tasu vee eest	m ³	15,63	3,13	18,76
tasu reovee ärajuhtimise eest	m ³	23,11	4,62	27,73
kokku		38,74	7,75	46,49
abonenttasu baastariif		23,04	4,61	27,65

ALUSTAS TÖÖD UUS HARJUMAA OMAVALITSUSTE LIIDU ESIMEES, JUHATUS JA REVISJONIKOMISJON

20. jaanuaril 2010. a. Raasiku vallamajas toimunud Harjumaa Omavalitsuste Liidu Volikogu istungil valiti liidule uus esimees, juhatus ja revisjonikomisjon.

HOL-i esimeheks valiti 33 poolthäälega Kose vallavanem Vello Jõgisoo. Vastaskandidaat, Harku vallavanem Kaupo Rätsepp sai 10 häält. Vello Jõgisoo oli eelmise juhatuse koosseisus aseesimees ja eelarve- ning arenduskomisjoni esimees.

Uue koosseisu aseesimeheks sai Helle Lootsman. ËHOL-i esimees ja aseesimees on ka juhatuse liikmed.

Volikogu otsuse kohaselt valiti seejärel ülejäänud 7 juhatuse liiget. Juhatusel on: Tanel Mõistus – Keila linnapea, Heiko Raamat – Keila Vallavolikogu esimees, Rein Riga – Saue Vallavolikogu esimees, Kaupo Rätsepp – Harku vallavanem, Andre Sepp – Raasiku vallavanem, Aleksei šatov – Vasalemma vallavanem, Toomas Vitsut – Tallinna Linnavolikogu esimees.

Eelmise HOL-i juhatuse koosseisust jätkavad uues juhatuses Heiko Raamat, Toomas Vitsut ja Andre Sepp. Andre Sepp oli ka HOL-i esimees 2001-2007 aastatel.

HOL-i juhatus on Liidu juhtorgan, kes korraldab Liidu tegevust põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks, juhib ja esindab Liitu. Juhatusel on valitud tähtaeg on juhatuse valimisest kuni volikogu uue koosseisu poolt uue juhatuse valimiseni.

Volitused sai uus revisjonikomisjon koosseisus: Olga Kugal – Vasalemma Vallavolikogu esimees, Kuno Rooba – Saku vallavanem, Tiit Tammaru – Anija vallavanem.

Juhatusel esimene korraline koosolek toimub 3. veebruaril, millele eelneb töökohtumine Harju Maavanemaga. Volikogu järgmine istung toimub 10. veebruaril.

Info Harju Maavalitsuse kodulehelt. Fotod Harju Elust.

HARJUMAA 2009. AASTA PARIMATEKS SPORTLASTEKS ON KAUGUSHÜPPAJA KSENIJA BALTA JA VIBULASKJA STEVE MORLEY. ELUTÖÖPREEMIA „MEIE TEEJUHT, MEIE ÕPETAJA“ SAI AARNE PUUSTAMA. Parimad kuulutati välja Harjumaa Spordiliidu spordiaasta 2009 kokkuvõtete tegemisel 15. jaanuaril Vene Draamateatris.

Maakonna parim naissportlane aastal 2009 oli kaugushüppaja Ksenia Balta, kes võitis Euroopa sisemeistrivõistlustel kaugushüppe meistritiitli, ning saavutas maailmameistrivõistlustel 8. koha. EOK poolt korraldatud spordiaasta tähtede valimisel nimetati Ksenia Balta Eesti parimaks naissportlaseks. Harjumaa parim naissportlane oli Ksenia Balta ka aastal 2006.

Parim meessportlane on Saku valla Kajamaa spordiklubi esindav Steve Morley, kes võitis aastal 2009 maastikulaskmises pikkvibu klassis nii maailmameistri kui ka Euroopa meistri tiitli ning krooniti ka Eesti meistriks.

Harjumaa parimate sportlaste auhinnakarikad andis üle Harju maavanem Ülle Rajasalu.

Elutöö preemia „Meie teejuht, meie õpetaja“ pälvis Kose Gümnaasiumi direktor Arne Puustama. Alates aastast 1966 on Arne Puustama töötanud Kose Gümnaasiumis, algul kehalise kasvatuse õpetajana ja hiljem direktorina. Kergejõustikutreenerina töötas ta aastatel 1970-1980 Harju Laste ja Noorte Spordikoolis, kus tema tuntumateks õpilasteks on Mati Uusmaa ja Vello Mislis. Samuti on ta kauaaegne Kose vallavolikogu esimees. Aastal 2008 omistati Arne Puustamale Kose valla aukodaniku tiitel. Preemia summas 30 000 krooni on välja pannud Harjumaa Spordiliit koostöös Eesti Kultuurkapitali Harju maakonna ekspertgrupiga.

Varem on elutöö preemia saanud:

2004. aastal Kuusalu kooli direktor, kehalise kasvatus õpetaja ja kergejõustikutreener ning Kuusalu staadioni rajaja Aleksander Ardel.

2005 aastal endise Harju Laste ja Noorte Spordikooli direktor ja Aruküla käsipalli treener ning õpetaja Heino Ojasoo.

2006 aastal kauaaegne Kiili kooli direktor ning Kiili staadioni rajaja Olev Rannik.

2007 aastal pikaajaline Kernu valla spordielu eestvedaja lauatenniseaktivist ning Kernu ja Nissi kooli kehalise kasvatus õpetaja Kaljo Põldaru

2008 aastal, maakonna spordielu eestvedaja, Harjumaa Spordiliidu peaspetsialist Rein Suppi

Harjumaa Spordiliidu 2009 a pidulikult lõpetamisel anti kätte Eesti Kultuurkapitali Harju maakonna ekspertgrupi poolt eraldatud spordipreemiad väärtusega 3000 krooni, mille pälvimid:

Tulemusliku treeneritöö ja ühiskondlikult aktiivse ellusuhtumise eest, Spordiklubi Saku Fortuuna juht, Saku valla spordikeskuse juhataja ja treener Risto Lall. Spordielu arendamise eest Maardus Maardu linna spordiinstruktor Tatjana Uljanova. Tulemusliku treeneritöö ja aktiivse sporditegevuse eest Tabasalu Triatloniklubi juht ja Eesti Triatloniliidu peasekretär Tiina Pallas ning Kiili Gümnaasiumi kehalise kasvatus õpetaja, maakonna spordivõistluste korraldaja – läbiviija Tiit Tamm.

Parimate sportlaste tunnustamise traditsiooniga alustati Harju maakonnas aastal 1956. Harjumaa parimaid sportlasi tunnustati juba 54. korda. Harjumaa parimate sportlaste valimist ja spordiaasta kokkuvõtet üritust korraldab Harjumaa Spordiliit.

Info Harju Maavalitsuse kodulehelt. Fotod Harju Elust.

UUED SUUNAD KUNSTIKESKUSES

Kose Kunstikeskuse täiskasvanute õpe täieneb algavast aastast mitmete huvitavate ja kasulike koolitustega. Nimelt osaleb Kunstikeskus Euroopa sotsiaalfondi ja Eesti riigi finantseeritavas pika ja keeruliselt kõlava nimega programmis: "Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013" ja sellest lähtuva "Inimressurside arendamise rakenduskava" alusel prioriteetse suuna "Elukestev õpe" meetme "Täiskasvanuhariduse arendamine" rakendamine. Antud programm on suurepärane võimalus käivitada mitmed kursused, millest oleks osalejale just märkimisväärne praktiline kasu. Kursustel saavad osaleda kõik täiskasvanud ning alates sellest aastast ka töötud. Kuna töötus on päris terav probleem ka siinsamas Kose vallas, siis püüaks pakkuda töö kaotanud inimesele võimaluse omandada mõni oskus, mis oleks abiks uue töökoha leidmisel. Kõik programmkursused on osalejale tasuta.

2010. aasta I poolaastal toimuvad järgmised kursused:

Juurdelõikus- ja õmbluskursus, I etapp 01.02.- 17.05.2010. grupis kuni 13 inimest.

Kursus toimub esmaspäeviti, aeg: 19.00-21.00

Märtsis algab arvuti algõppe kursus, antud programmi raames sisustati Kunstikeskuses arvutiklass 6 arvutiga. Aprillis toimub Siiditrüki kursuse II etapp, maikuus tuleb kursus ökoloogiliste materjalide kasutamisest sisekujunduses.

2010. aasta II poolaastal planeerime: arvutikursus edasijõudnutele, veebilehe koostamine, õmbluskursuse II etapp. Tulemas veel ettevõtluskursused, FIE- koolitus, raamatupidamiskoolitused.

Lisainfo kodulehel: www.kosekunstikeskus.ee

registreerumine: tel. 56953915 või e-post: kunstikeskus@hot.ee

Tiia Rodi

Kose Kunstikeskuse juhataja

LUGEMINE ON NAUDING!

Lugemisaastal loetakse Kose-Uuemõisa Raamatukogus igal kolmapäeval kell 17.00 lastele raamatuid.

LUGEMISAASTA 2010

Lugemisaasta 2010 algas Kose vallas 11. jaanuaril suure ülevallalise ühislugemisega. Loeti lasteaias, koolis, raamatukogus ning päevakeskuses.

Kose Lasteaias loeti lastele igas rühmas oma juttu. Kahe- ja kolmeaastased kuulasid muinasjutte „Kolm pörsakest“ ja „Lugu Katist ja karudest“ elevust andis juurde lavastus ja piltide vaatamine. Nelja-viieaastased kuulasid muinasjuttu „Kolm pakast“ võlulambi värvidemängu saatel. Viie-kuueaastased said tarkust juurde loost „Vares ja leivakooruke“. Koolieelne rühm tutvus uusima lastekirjandusega, kuulates „Leiutajateküla Lottet“.

Ravila Lasteaias algas lugemisaasta nooremate rühma lastele indiaani muinasjuttu "Kuidas soe ilm kadunud oli" ette lugedes. Koos lastega vaadati pilte ja arutleti muinasjutus kuuldu üle. Vanema rühma lugemisaasta algas juhataja lapsepõlve

lemmikraamatute tutvustusega. Juhataja lugese pisut A. Puškini "Tsaar Saltaani" ja pärast vaadati koos sama muinasjutu põhjal tehtud multifilmi.

Kosejõe Koolis algas lugemisaasta ülekoolilise (5.-9.klassid) lugemistunniga mille läbiviijaks oli direktor Vello Saliste. Lugemis-, täpsemalt jutustamis-tund toimus hommikusel hämaras mõisahoones saalis, lava serval põles küünal... Direktor jutustas ühe üllatusliku lõpuga ulmelise robotiloo, autoriks juudi päritolu ameerika kirjanik Isaac Asimov. Lapsed kuulasid igatahes huviga. Lõpetuseks soovis Vello Saliste kõigile mõnusat algavat lugemisaastat!

Ravila Raamatukogus loeti ette A. Lindgreni Bullerbi lapsi. Seda raamatut kuulasid huviga nii lapsed kui täiskasvanud.

Kose Päevakeskus käis lugemisaastat alustamas **Kose Raamatukogus**. Koguneti kella 12-ks mil raamatukogu juhataja Heljo Järvelaid tutvustas lugemisaastal Kose vallas toimuvaid üritusi, kirjanduslikke ajakirju „Looming“ ja „Värske rõhk“, luges ette huvitavaid seiku ajakirjadest ning suurmeeste mõtteid lugemisest. Ingrid Kruus tutvustas eluloo raamatut Kaarel Irdist ning tegi kokkuvõtte kõige loetavamatest raamatutest-TOP 10.

Kose-Uuemõisa Raamatukogus alustati lugemisaastaga kolmapäeval, 13. jaanuaril, kus lastele loeti muinasjutte. 2010 aastal oodatakse lapsi igal kolmapäeval 17.00 – 19.00, kus tutvustatakse uusi põnevaid raamatuid, loetakse neis huvitavamaid lõike ette ja meisterdatakse.

Täname kõiki lugemisaasta avaüritusest osavõtjaid. Kutsume lugema ning lugemisaastast osa saama.

Lugemisaasta korraldustoimikond

Lugupeetud Kose Teataja toimetusel!

Juhtusin teie lehest lugema, et ootate lugemisaasta puhul kirjutisi oma lugemiselanustest. Ma pole küll teie valla inimene, aga ehk pakuvad minu muljed siiski Kose rahvale huvi. Lugesin Kehras elava kodu-uuriija Ants Miidla raamatut "Pikva lood". Kuna Pikva küla on ajalooliselt Kose kihelkonnas, Pikva inimesi on Kosel ristitud, laulatatud ja maetud, siis kindlasti elab ka Kose vallas neid, kelle juured Pikval on. Panen manusesse juurde ka raamatu kaanepildi.

Enda kohta nii palju, et olen hariduselt eesti filoloog, olin pikka aega Kehras õpetaja, praegu töötan Tallinna Keskraamatukogus.

Kui leiate võimaluse minu kirjutise avaldamiseks, oleksin väga tänulik.

Lugupidamisega

Anne Oruaas

Kehrast

PIKVA KÜLA OMA RAAMAT

Pikva küla on õnnelik küla – neil on olemas kaks raamatut, milles jutustatakse selle paiga ajaloo ja inimestest. Esimese raamatu „Pikva“ kirjutas viimane pärusmõisnik **Ernst Turmann** ja see ilmus 1975. aastal Saksamaal, Eesti keelde tõlgituna 1992 Loomingu Raamatukogus.

Möödunud aasta lõpul avaldas Anija valla tuntud kodu-uuriija **Ants Miidla** raamatu „Pikva lood“. Varem on samalt autorilt ilmunud 2008.a „Koitjärve – kultuuriküla keset metsa“ (koos Jüri Veisserikuga) ja „Anija lood“.

„Pikva lood“ on põnev lugemine neile, kes seda kanti natukenegi tunnevad. Raamatu saatesõnas ütleb autor:

„Kose kihelkonna põhjaosas paiknevad Pikva ja Arava külad on kauni looduse ja põneva ajaloo paigad. Siin asus Pikva mõis, mille maa osteti talumeeste poolt välja. Siin oli suuri ja rikkaid talusid. Rikkuse said talud raske tööga, millest võttis osa kogu pere. Pikva küla keskuseks on olnud Pikva mõis oma paljude hoonetega. Siin on asunud Pikva kool, raamatukogu, rahvamaja, postkontor, postijaam, külanõukogu, pood, kolhoosikeskus...

Pikva mõisa maadest anti mitmele Eesti Vabadussõja kangelasele autasutalud. Pikva ja Arava külade pered on pidanud kannatama 1940. – 1949. a repressioonide ajal. Siberi teed on tulnud käia paljudel. Mitmed inimesed on Siberis hukatud.“

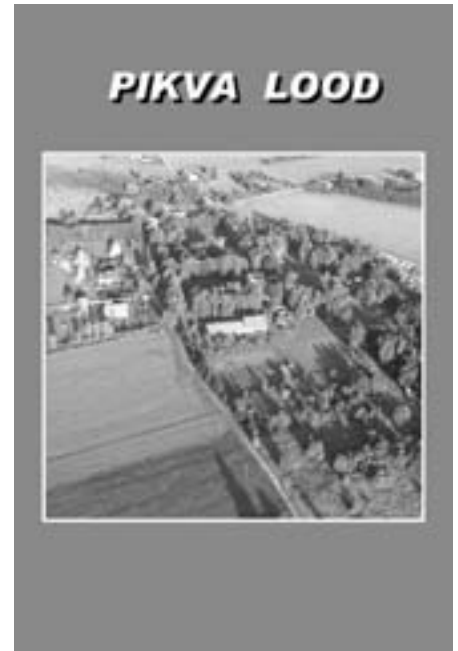
Sellest kõigest võibki raamatust lugeda, aga lisaks on seal ka praeguste külaelanike tegemistest. Raamatus on ka palju fotosid, nii vanu ajaloolisi pilte, kus peal näiteks mõisniku lapsed või Vabadussõja kangelsed – uljad mundrimehed. On pilte nii Siberist kui Ameerikast, kuhu pikvalaste eluteed neid on viinud, taidlusest ja sportimisest Pikval. Väga paljud inimesed võivad nende kaudu oma noorust meenutada. Mõnda pilti oleks tahtnud ehk vaid suuremana näha. Arusaadav, et raamatusse on tahetud panna võimalikult palju ja nii ongi mõni mustvalge foto ehk liiga pisike. Tänapäevased pildid, peamiselt autori enda tehtud, on suured ja värvilised ning kujutavad praegust elu Pikva mail.

Raamatut lugedes liigutas mind kõige enam nii mõnegi koloriitse tegelase saatus, kellest varem midagi kuulnud polnud. Eelkõige on selliseks Otto Raid, kellest 1906. aastal, kui ta oli vaid 21-aastane, sai Pikva mõisa agronoom-valitseja. Seda ametit pidas ta 26 aastat. Ta rajas endale tühja koha peale talu, mis 1938. aastat säilinud andmete põhjal oli üleriigiliste näidistalude nimekirjas. Peremees jõudis aga veel igasuguste asjadega tegelda - oli kooli lastevanemate komitee, valla volikogu, Kaitseliidu ja Isamaaliidu liige jne. 1941. aastal Otto Raid vangistati, ka tema perekond – abikaasa ja kaks tüdruki viidi ära külmale maale. Otto Raid oli 10 aastat Sosva vangilaagris, kus ta samuti agronoomina töötas. Pärast vabanemist saadeti asumisele Kasahstani, kus ta ühes kolhoosis juhtis uudismaade ülesharimist. Tõsise põllumehena ei narrinud ta tööd sealgi ja mõne aja pärast autasustati teda Tööpunalipu ordeniga. Kui ta lõpuks sai 1959. a loa Eestisse naasta, oli ta 73 aastat vana. Tuli tagasi ja pidas veel ametnikega kirjavahetust, et endale pensioni saada. Ei tahetud anda, sest 60-aastaselt, kui oleks pidanud avalduse tegema, jäi see kirjutamata. Ise süüdi! Aga siis istus ta vangis ja kes vangi käest pensioniavaldust küsis. Nii mängis nõukogude riik inimestega.

Otto Raidi lugu on vaid üks näide. Kangetest meestest ja naistest on „Pikva lugudes“ palju lugeda. Pikvaga on lähedalt seotud olnud ju ka Puhkide perekond, üks 20. sajandi esimese poole Eesti rikkamaid ja mõjuvõimsamaid perekondi, kelle nõukogude võim halastamatult hävitas.

Ants Miidla on teinud ära tänuväärse uurimistöö, ta on põhjalik ja allikatrüü ajaloo-uuri. Lisaks tema enda kirjutatule on raamatus ka palju mälestusi, mida ta on kogunud nii endistelt kui praegustelt Pikva inimestelt.

Anne Oruaas

EESTI LIPU LUULETUSED

Eesti lipp

Eesti lipp on helge:
sini, must ja valge.
See teeb rõõmsaks meele
ja kindlameelseks palge.
Pidupäeval lipu
heiskan kodus päiksega.
Kodukoolis masti tipus
tervitad mind hommikuga.

Liisbet Estra
2.klass, 8a

Minu kodumaa

Kevadlilli korjan Kose vallas,
suvel suplen Pärnu rannas.
Seeni korjan Haanjamaal,
suusatame Otepääl.
Kõiki päevi naudin ma
oma kaunil kodumaal,
mis on armas minule,
arvan, et ka sinule.
Igal pool, kus rändan ma,
Eesti lipp on minuga.

Meelimari Aljasmäe
2. klass, 8a

Eesti lipp

Rõõmsalt lehvib torni tipus
lipp, mis Eesti riigi uhkus.
Tema värve täpselt teame:
sinine ja must ning valge.
Sinine kui taevasina,
must kui põllukamar.
Valge nagu pilvelina
või siis laine vahuharjad.
Oma lippu kalliks peame
ja sajandeid koos vastu peame.

Bretta Meryl Ruul
2, klass, 8a

Pidupäeval

Kodus olla kõige parem,
Seda teadsin juba varem.
Kodus on õde, ema ja isa
Kodus on alati kõik nii kena.
Ja kui Eestil on sünnipäev,
siis isa kindlalt välja läeb.
Poest sünnipäevatordi toob,
see pidupäevatunde loob.

Kaunilt lehvib lipp me õues,
Uhke tunne on mu põues.

Georg Ander Sild
2. klass, 8a

Eesti lipp

Eesti lipp on mulle armas:
sinine on taevakarva.
Must on nagu põllumaad,
valge nagu lumemaa.
Eesti on mu kodumaa,
lehvib lipp me vabal maal.

Sander Truu
2. klass, 9a

Lipu värvid

Sinine ja must ja valge –
kõigil eestlastel on selge.
Must, see on ju mulla värv,
sinine on taeva värv.

Alles jäi veel valge värv –
see on lumememmem värv.
Meie Eesti lipu värvid,
need on meie rahvusmärgid.

Anni Anett Liik
2. klass, 8a

Eesti lipu värvid

Sinine ja must ja valge
mulle meeldivad.
Need on armsad lipuvärvid
minu kodus Eestimaal.

Sinine on taevas,
muld on tume must.
Hele- hele valge
annab lootust.

Katherine Laurimaa
2. klass, 8a

Lipu värvid

Sinine on kui taevas
ja must kui põldude muld,
kus maamees töötab vaevas
ning talvel lükkab lund

Ja valge on kui lumi,
mis katab metsad, maa.
Näen lipul kolme värvi:
need on osa Eestimaast.

On Eestimaal see taevas,
on Eestimaal see muld.
Lipp lehvib taeva taustal
ja pilvest puistab lund.

Kasper Teeäär
2. klass 8a

Luuletuste autorid on Kose Gümnaasiumi 2. a klassi õpilased õpetaja Lea Danilova juhendamisel.

LC Kose järjekordne tegevusaasta on poole peal. Selle aasta presidendiks on vastavalt roteerumispõhimõttele Aivar Pihla, kes on meie leedid (lionite abikaasad) pühendanud aktiivselt klubi tegemistesse.

Sügisperioodi kaalukaim ettevõtmine oli heategevuslik Sügispidu Oru Külakeskuses, mille eesmärgiks oli lisaks meelelahutusele eelkõige toetuse kogumine meie valla puuetega laste suvelaagrile. Suur tänu kõigile peoliste! Tänu teile teenisime laste toetuseks piletimüügi- ja tordioksjoniga üle kümne tuhande krooni! Meie leedid olid need, kes küpsetasid peole kõik koogid ja pirukad, aitäh!

Lisaks oma valla laste toetusele osaleme Lions Eesti piirkonna selle aasta kampaanias, millega koolitatakse asendusperesid. Need on pered, kes võtavad enda elamisse lastekodu lapsi, et pakkuda neile võimalikult häid arenguvõimalusi edaspidiseks eluks. Kuigi põhiosa sellest koolitusest katab riik, soovib ka Lions-liikumine anda oma panuse.

Jõulureedel, 23. detsembril, olid lionid oma telgiga Kose "Keskväljakul" kogumas toetusi vallarahvalt lastele, kes vajavad toimetulekuks meie abi. Vastu pakkusime kuuma teed ja leedide küpsetatud pirukaid-kooke koos päevakohaste jõulusoovidega. Tänu kõigile abistajatele!

Traditsiooniliselt on valla ettevõtted aasta lõpus toetanud meie klubi heategevuslikke projekte, nii ka sel aastal. Heameel on tõdeda, et vaatamata kesistele aegadele on ikka neid, kes leiavad võimaluse aidata endast nõrgemaid. Olgu siinjuures ära toodud kõigi toetaja-ettevõtete nimed. Suur tänu teile!

Busland, Corle, Ecoterm, Hundivilla, Klaasimeister, Kose Apteek, Kose Ehitus, Kose Söökla, Kose-Risti Autohooldus, Kuivajõe farmer, K.U.Mell, K-U Treimer, Laura Kauplus, Männi Puhkekeskus, Onry, PIU Tekstiil, Priit Koppeli Loomakliinik, Truck Teenus, U-M Soojus, Vulker, Öne Pood.

Andres Lutsar

VISKLA KÜLA UUSAASTAPIDU

9. jaanuari õhtul kogunes Viskla küla rahvas järjekordsele uusaasta-peole Ravila Noorte- ja Vabaajakeskusesse, kuna oma külal suurema seltskonna jaoks kokkusaamiskoht puudub.

Meeldivaks üllatuseks oli osalejate rohkus, mis arvult ületas eelmised aastad. Nimelt võttis üritusest osa 77 peolist, kelle hulgas oli nii praegusi kui endisi külaelanikke vanuses 2 kuud kuni 86 eluaastat. Sellel toredal külal on välja kujunenud mitmeid ilusaid traditsioone. Nii algaski üritus Viskla küla lipu sissetoomisega. Seejärel võttis sõna külavanem Kristel. Ta tänas kõiki, kes 2009. aastal aitasid aktiivselt külaelu edendada.

Teist aastat jagati uusaastapeol inglükujukesi „Kaunid teod“. Nende saamise otsustas selle idee autor Kätlin külarahva arvamuste põhjal. Ühe kuju omanikuks sai küla raudvara ja kõigi poolt armastatud Elli Trulli talust, kus alati ootab kaetud laud ja lahke perenaine. Samuti on Elli paljude aastate jooksul olnud mitmetele ema või vanaema eest. Teise inglükuju sai Erkki, kes mees number üks külaelu arendamisel ja külakeskuse asjaajamisel.

Kolmas inglükuju läks Ruthile, kes kauaaegne toimekas juhatuse liige ja ürituste korraldamise üks initsiaatoritest.

Küla juhatuse otsusel sai inglíkese

ka aktiivne külaelu edendaja, mitmete huvitavate ideede autor ja elluviija ning küla „Laste klubi“ eestvedaja Kätlin.

Esmakordselt toimus eelmisel aastal sündinud väikeste külaelanike õnnitlemine. Kui rikkamad vallad jagavad hõbelusikaid, siis arvestades Viskla küla võimalusi said väikesed Markus, Joosep Johan ja Sarah endile omanimelised puulusikad.

Väikese kontserdiga rõõmustasid peolisi külalapsed. Klaveripaladega esinesid Rebeca ja Ello, duetti laulsid Oto-Ben ja Rebeca, „Põdra maja“ laulis Madli ja ühislaulu saatis trianglil Madli. Lastele ei jäänud alla ka vanemad tegijad. Soojalt võeti vastu Indreku, Elli, Helju, Maili ja Mardi luulelised etteasted.

Muusikalise meelelahutuse eest hoolitses Ants, kelle meeldiva lauluhääle ja kitarrimänguta ei kujuta me ühtegi ühisüritust ette. Ja muidugi karaoke, mis enamikul hääle kõlama ja jala tümpsuma pani. Uusi ansambleid ja duette kerkis nagu seenekesi. Soovitud laule leidis nii suurtele kui väiksematele. Vahvad olid karaoketüdrukud Anette - Maria ja Kerstin, kuid väsimatuid lauljaid leidis rohkemgi.

Kuigi tantsuruumi jäi napiks, ei takistanud see soovijatel jalga keerutamast. Tantsumuusikale aitas kaasa ka Valek Ravilast.

Palju huvilisi tõi põrandale linetantsu

õppimine, mis Maire juhendamisel kujunes hoogsaks ja lõbusaks tegevuseks.

Pidu kestis varaste hommikutundideni. Sööki, jooki ja meelelahutust jätkus kõigile. Kel mure peole tuleku või koju jõudmisega, sai abi lahkelt „taksojuhilt“ Andreselt.

Tahame tänada selle toreda peo suuremaid organiseerijaid ja läbiviijaid Kõrtsu, Trulli, Peeba, Puustmaja, Sarapiku ja Suurekivi taludest.

Aitäh maitsva toidu eest Eimarile, Kätlinile, Kristelile, Erkkile, Avelinile, Ruthile ja Jannele, kartulikoormismeeskonnale Mairele, Indrekule, Ellile ja Mailile, lauakatmis- ja koristusmeeskondadele Mallele, Antsule, Ruthile, Eimarile, Erkkile, Andresele, Kadriale, Pilvile, Liinale, Luulele, Triinule, Aimele, Arnele, Matile, Aivarile, Reelikale, Karolinale, Rebecale, Oto-Benile ja kõigile teistele.

Nagu näete, Viskla küla rahvas juba hätta ei jää ja igavust tunda ei oska. Koos korraldatud üritused ja ettevõtmised liidavad nad üksmeelseks ja tugevaks. Nende ühine soov on saada oma Viskla külakeskus, mille nimel praegu usinalt pingutatakse.

Marika Kuusmann
peost osavõtja

PAUL VON LILIENFELD-TOAL

Baltisaksa sotsioloogi ja majandusteadlase Paul Fromhold Ignatius von Lilienfeld-Toal`i (10.veebr. 1829 – 24. jaan.1903) sünnist möödus sel aastal 170 aastat.

Tuhala rüütlimõisa omanikuks sai Paul von Lilienfeld 1863 aastal. 1858 a. oli ta abiellunud krahv Ernst Mellini tütre Karolinega. Vastu tulles Paul von Lilienfeldi ja tema naise taotlusele otsustas senat 12. detsembril 1883 lubada neil ja nende järeltulvatel põlvedel lisada oma perekonnanimele von Lilienfeld nimi Toal (Tuhala). Taotlus oli ajendatud

abikaasade headest Tuhala mälestustest.

Paul von Lilienfeld-Toal oli moodsa sotsioloogia rajajaid Euroopas. Tema elutöö ilmus viiekõitelise koguteosena aastatel 1873 – 1881.

Alates 1849 a. oli riigiametnik Peterburis, Soomes, Eesti- ja Kuramaal. Sealhulgas 1867-1868 Peterburi asekuberner ja 1868-1885 Kuramaa kuberner. 1885 valiti senati liikmeks. 1895 sai temast Rahvusvahelise Sotsioloogiainstituudi (Pariisis) asepresident.

1863 algas Tuhala kalmistul laialdane

ümberehitus. Selle vanima matusekabeliga kalmistuosa ümbritseti müüriaga. 1864 ehitati krahv Mellinite ja von Lilienfeld-Toal`ide ühine matusekabel. Samal aastal püstitati Tuhala mõisa halduses oleva kiriku katusel paiknenud väikese torni asemele kõrge mmapinnast algav torn.

1881 ehitati mõisa härrastemaja ümber neoklassitsistlikus stiilis uhkeks lossiks, mis oli üks ilusamaid häärbereid Harjumaal.

Von Lilienfeld-Toal`id olid rikkad mõisaomanikud kes püüdsid ka

põllumajanduses kasutada tolleaja uusimat agrotehnikat. Mõisas kasutati Saksamaal toodetud masinaid. 1899 rajati Tuhalasse soojuselektrijaam ja 1900 oli mõisas muuhulgas juba kasutusel hobukartulivõtumasin.

Järgnevalt ka Paul von Lilienfeld-Toal`i järglastest kes Tuhalaga seotud.

1898 läks ka Oru mõis Pauli poja Otto von Lilienfeld-Toal`i (1860-1902) valdusse.

Omakorda Otto poeg Hans von Lilienfeld-Toal (1897 – 1977) oli 15 aastane kui talle anti üle nii Tuhala kui selle juurde kuuluv Oru mõis. Ametlikult aasta hiljem 1913 a. mil Oru mõis muutus Tuhala mõisa lahutamatuks osaks. Seda ei tohtinud enam müüa ega pantida.

Tuhala mõisa omanduses ja halduses olnud kirik kingiti Kose kogudusele. Tuhala kirik oli Kose abikirik 1913-1946. Sellest ajast peale on Tuhalas

jälle iseseisev kogudus.

23 aastasena promoveeriti Hans von Lilienfeld-Toal Kieli Ülikooli poliitiliste teaduste doktoriks. Ta valdas 12 keelt. Oli Tallinnas Scheeli panga direktoriks. 1928 siirdus Ameerikasse kus sai Greenville`i Thieli kolledzi professoriks.

Pauli pojapojapöeg Hans-Otto von Lilienfeld-Toal sündis 1923 a. Kielis. Lapsepõlve- ja noorusaastad möödusid Tuhalas, Tallinnas ja Roelas. Hans-Otto õppis Tallinna Toomkoolis ning temast sai diplomeeritud arhitekt Kölnis.

Kogu von Lilienfeldide suguvõsa Tuhala haru arvukas liikmeskond Saksamaal kannab aega edasi perekonnanime Toal. Hans-Otto valdab neist ainukesena eesti keelt ja peab Eestit oma kodumaaks. On alates 1990 a. palju Eestis käinud ega unusta siis küllastamast ka Tuhalat.

1992 a. võttis osa tema vanavanaisa Paul von Lilienfeld-Toali auks Tuhala

kabeli seinale paigutatud mälestustahvli avamisest.

1996 a. organiseeris Hans-Otto Tallinnas endiste Toomkooli õpilaste kokkutuleku mille raames kunagise koolimaja seinal avas president Lennart Meri mälestustahvli.

2002 a. toimus Tuhalas von Lilienfeld-Toal`ide suguvõsa kokkutulek. Esmakordselt oli kokkutulek Eestis.

2003 a. renoveeris Kriisa Oreliehitus OÜ Tuhala kiriku oreli. Toetasid von Lilienfeld-Toal`ide suguvõsa Saksamaal ja Assikala kirik Soomes. Samal aastal pidas Hans-Otto Tuhalas oma 80 juubelisünnipäeva.

Perekonnanimi von Lilienfeld anti neile Rootsis 1650 a. ning see tähendab liilivälja. Nii on ka nende Tallinna Toomkiriku seinal asuval suguvõsa vapil liiliamotiiv.

Ants Talioja

Tuhala Looduskeskus

SPORT, SPORT

KOSE UUE AASTA JOOKSU VÕITIS MAAILMAMEISTER!

9. jaanuaril kümnekraadises külmas ja üliheades lumeoludes peetud Kose Uue Aasta Jooksu võitis pika edumaaga ajaga 23 minutit ja 5 sekundit 2008. a üliõpilaste maailmameistrivõistlustel orienteerumise lühiraja kuldmedali omanik Sander Vaher. Teine oli Martin Sagaja, kolmas Henri Järvik.

Naistest oli parim Tabasalu Triatloniklubi esindaja Liis-Greete Arro, teine oli Terje Toomingas, kolmas Gerle Oks. Eraldi sai autasustatud kiireimat last - Karol Hangat (sünd. 2000.a.) ja noorimat omal jalal jooksudistantsi läbinud võistlejat Markus Väljat (sünd. 2003).

Kokku startis 5,5 kilomeetri pikkusele jooksudistantsile 29 spordisõpra. 5,5 kilomeetrise kepikõnni võttis ette kolm külmakartmatut.

2. Kose Uue aasta Jooks toimub jaanuaris 2011.

Olge terved.

Kose Uue Aasta Jooks 9.jaan.09, start 12.00, külma -10C, MTÜ Spordipoisid, www.spordipoisid.ee

Jooks 5,5km

1		Sander Vaher	1985	23:05,4	Kanepi vald	Kaitseväe SK
2		Martin Sagaja	1980	26:28,1	Kehra linn	Eesti Raudtee SK
3		Henri Järvik	1990	27:53,1	Paide	KJK Järvala
4		Ivo Kitsing	1991	28:46,3	Kose vald	Kose Korvapalliklubi
5		Marek Tihhonov	1975	30:04,8	Rae vald	
6		Knut Hanga	1970	30:14,1	Kose vald	
7		Mario Sleng	1986	30:26,3	Kose vald	
8	1	Liis-Greete Arro	1992	30:46,3	Tallinn	Tabasalu Triatloniklubi
9		Mihkel Roots	1947	32:21,3	Viimsi	
10		Mart Mahhov	1986	32:39,6	Tallinn	
11		Lauri Asu	1978	32:49,8	Tallinn	KL Nõmme Malev
12		Andres Aro	1970	33:04,4	Tallinn	
13		Rain Raun	1970	33:28,6	Tallinn	
14		Tõnis Kristal	1965	34:05,3	Kose vald	spordipoisid.ee

15		Arne Pihkva	1969	34:15,0	Kose vald	Kose SK
16	2	Terje Toomingas	1982	34:22,6	Tallinn	
17		Sulev Mander	1972	37:28,1	Kose vald	Kose Korvapalliklubi
18		Tõnu Pippar	1981	38:32,4	Kose vald	Kose Korvapalliklubi
19		Jaanus Audova	1958	39:27,8	Kose vald	Nõmme Rattaklubi
20		Jaan Jüriöö	1966	40:09,1	Kose vald	
21		Karol Hanga	2000	41:21,8	Kose vald	
22		Tõnu Uusmaa	1984	45:16,7	Kohila vald	
23	3	Gerle Oks	1980	45:44,3	Kose vald	
24		Klaus Erik Tihhonov	1996	46:14,0	Rae vald	
25		Frederik Tihhonov	1999	47:29,8	Rae vald	
26	4	Mare Kass	1955	49:51,0	Kose vald	
27	5	Marit Lippur	1978	54:43,0	Tallinn	
28		Markus Välja	2003	1.15:39	Tallinn	
29		Margus Välja	1962	1.16:23	Tallinn	Jõelähtme Singel
DNS		Alex Hiis	1994		Kose vald	
DNS		Kaja Vals	1968		Tallinn	
DNS		Peeter Ojasaar	1969		Kose vald	

Kepikõnd 5,5km

		Koidu Moor	1973	1.14:30	Kose vald	
		Erge Loorists		1.15:00	Kose vald	
		Irina Sults		1.15:00	Kose vald	

TERVISEKILOMEETRID

On rõõm näha, et paljud valla inimesed on Tervisekilomeetrid hästi vastu võtnud ja osalevad programmis tublisti, hoolitsedes samaaegselt oma tervise eest. Läbi on saanud esimene kvartal, tuletan veel meelde, et vanad tembeldatud kaardid tuleb tagastada ja vastu küsida uus kolme kuu kaart, kuhu peale uusi märgistusi koguma hakata.

Kolme läbi saanud kuu põhjal võib öelda, et kõige rohkem kasutatakse endiselt Kose Spodimaja teenuseid, kas siis ujumist või jõusaali. Sellele järgneb vabas looduses jalutamine/ kepikõnd ning erinevad võimlemised nii Spordimajas kui Gümnaasiumi võimlas.

Jõudu ning hoogsat osavõttu ka järgneval perioodil- ujula ja Spordimaja pääsmed ootavad uusi omanikke

Karolin Veermäe

AEROOBIKAFESTIVAL

Kose Spordimajas toimus 16. detsembril aeroobikasõpradele üritus, mis hõlmas endast erinevate treenerite juhendamisel erinevaid aeroobikastiile. Järgi sai proovida kick-boxi, latinot, lihastreeningut, fatburni ning teisi kombineeritud kavaside.

Pärast rasket õhtupoolikut olid kohale tulnud kindlasti väga väsinud, kuid ka terake targemad selles valdkonnas, milline stiil/ treener/ juhendamine neile enim meeldis, ning millega nad edaspidigi sooviksid tegeleda.

Suured tänud osavõtjatele ja tegijatele, kindlasti tuleb festivalile ka järjeüritus...

Karolin, Ira, Leena

KOSE VALLA SPORTLASED EESTI VALDADE XVIII TALIMÄNGUDE EELTURNIIRIDEL

Kose valla sportlased võtavad traditsiooniliselt osa Eesti valdade talimängudest.

16.-17.jaanuaril toimusid Viru-Nigulas eelturniirid males,kabes,lauatennis ja Toilas meeste korvpallis ning Raplas 23.jaanuaril naiste korvpallis. Finaalturniirile,mis toimuvad 27.-28.veebruaril Väike-Maarjas pääsesid korvpallis meeskond ja lauatenise võistkond.

Korvpalli meeskond mängis koosseisus: Heiko Niidas;Kauri Sild;Taavo Roosenbaum; Riivo Roosnurm;Taavi Rannas;Janar Areng;Ivo Kitsing;Maiold Suuder;Marken Murumaa ja Erik Luts. **Lauatennise võistkond** mängis koosseisus:Hillar Ibrus;Andres Terts; Veroonika Raide;Allar Oll ja Kristel Talv. Veel stardivad Väike-Maarjas meie suusatajad. Tänud ka **male võistkonnale**(Tiina Põlendik;Jaan Urgas;Alfred Indrikson;Uku Kruusamägi), **kabe võistkonnale** (Riina Hein;Kalle Hein;Evald Vahtramäe;Sten Andra) ning **korvpalli naiskonnale**(Siret Aas;Hanna-Liisa Proos;Nele Andresen;Kristel Viidik,Mari-Liis Stimmer;Mari Lempke,Marvi Roosaar;Katrin Charles).

Valdur Kalme

VEEBRUAR 2010 KOSE VALLAS TOIMUVAD

SÜNDMUSED

2.02	14.00	VESTLUSRING: Tartu rahuleping – külas Väino Loik	Kose Päevakeskus
3.02	17.00	Lugemisaasta ettelugemised	Kose-Uuemõisa Rmtk
10.02	15.00	Käsitöö töötuba- kirivöö kudumise õpetus ning muud näputöö nõuanded	Kose Päevakeskus
10.02	17.00	Lugemisaasta ettelugemised	Kose- Uuemõisa Rmtk
11.02	19.00	Vana Baskini Teatri etendus „Minu sõbratar maksuamet“ Piletid 150/125 krooni Oru Külakeskuses	Oru Külakeskus
17.02	15.00	Käsitöö töötuba- kirivöö kudumise õpetus ning muud näputöö nõuanded	Kose Päevakeskus
17.02	17.00	Lugemisaasta ettelugemised	Kose- Uuemõisa Rmtk
23.02	18.00	EV aastapäeva tähistamine. Kontsert. Tantsuks mängib ansambel Rivaal	Oru Külakeskus
24.02		Eesti iseseisvuspäeva tähistamine 10.00 Pärja panek 11.00 Jumalateenistus kirikus 13.00 kontsertaktus esinevad Kuivajõe Meeskoor, Kose Gümnaasiumi noormeeste ansambel, 5A kl laulupoiss Riho Peterson ning 2A kl lapsed esitavad omatehtud luuletusi	Kose kalmistu Kose Kirik Kose Gümnaasium
26.02	15.00	KLUBIÕHTU- pühendatud Vabariigi aastapäevale	Kose Päevakeskus

NÄITUSED

kuni 10.02	Kunstikeskuse Murdmatute Kunstnike ÜLEVAATENÄITUS	Kose Spordimaja Ujula 7
12.02-23.03	Kose Kunstikooli õpilaste kunstinäitus PÄRIMUS	Kose Raamatukogu

SPORDI- JA TERVISEÜRITUSED

14.02	12.00	PEREPÄEV lumetrall	Kose Laulväljak
15.02		VIGURVÖISTLUS ujumises Juhend Kose Spordimajas	Kose Spordimaja
16.02	15.00	Eakate TALISPORDIPÄEV (vastlad)	Kose Päevakeskus
17.02	19.00	Ülevallalise mälumänguturniiri MÄLUVESKI V voor	Oru Külakeskus
21.02	13.00	VASTLAPÄEV Kose- Uuemõisas	Kose -Uuemõisa

! Jälgige reklaami

Elada, leppides vähesega,
eelistades elegantsi luksusele
ja maitsekust moele,
olla pigem väarikas kui lugupeetud
ja pigem jõukas kui rikas,
õppida kõvasti, mõelda vaikselt,
rääkida tasa, toimida ausalt;
kuulata avali südamega tähti ja linde,
väikesi lapsi ja mõttetarku,
pidada rõõmsalt vastu,
tegutseda julgelt

Austatud Leida Tiis!
Südamlikud õnnesoovid juubeliks!

TÄNUAVALDUS

Kahjuks ei pääse keegi meist juubelitest..
Täna oma klassiõdesid ja klassivendi Kose Keskkoolest
mulle väga meeldiva üllatuse korraldamise eest.
Soovin kõikidele häid kordaminekuid käesoleval aastal,
sest ... juubelitest ei pääse keegi.

Lugupidamisega
Eerika Kesküla

Ekskavaatoriga kaevetööd
(Lint)
Bobcat
Metsaväljaveo teenus
Ostame 3m leppa- ja
raieteenus
Müüa sõelutud mulda koos
transpordiga
tel 56 48 48 38

09.vebruaril
kell 15.00-17.30 toimub
Kose kaupluses "Puruvana"
Eesti-Soome jalatsivabriku
naturaalnahast talve- ja
kevadjalatsite müük.
Talvesaapad lambavilla
voodriga.
Väga soodsad allahindlused!

Talveks
Silmar
silmade kontroll ja
prillide müük
kella 10-st
Kose Spordimajas

Info ja
registreerimine
tel 6464614

AS K.U. Mell müüb

**Kruusa
Liiva
Killustikku
Sõelutud mulda**

Transpordivõimalus

Täpsemalt tel. 56483838
ja kodulehelt
www.mell.ee

 **AKTSIA SELTS
K.U.MELL**

K-U TREIMER OÜ

EHITAB, REMONDIB:

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide
ehitus ja remont
- san. tehnilised tööd
- 18 m noolega auto-
korvtöstuki rent

tel/faks 675 1230
GSM 511 5482, 5347 4909
e-mail: treimer.treimer@mail.ee

Digiboksid nüüd müügil!
Ferguson FT 8100 HD

HIND 1299.- EEK

Tel: 6751088
Mob: 56474269
e-mail: ferguson@valguskiir.ee
www.valguskiir.ee

Kõikidele Kose valla elanikele
kohaletoometamine ja
esmane häälestamine
TASUTA!

AS KOSE AGRO MÜÜB

TOIDUKARTULIT

Laura, Folva, Vineta, Raja,
Sava erinevad fraktsioonid
(samuti söödakartul)

JUURVILJA

porgand, kaalikas, punane
peet, kapsas
KÜTTEPUID

(kask, lepp, metsakuivad)
pikkusega 30cm ja 50cm
Puude transpordivõimalus.

INFO tel.
53469092 ja 5066529
õhtuti 6036345

OÜ JM KASTELL teostab

**metsa väljavedu
raietöid
eramute ehitust**

Täpsemalt tel. 5043959

MTÜ
KOSE KOOLOITUS

Esmaspäeval, 08. veebruaril 2010 a. kell 19:00
Kose Gümnaasiumi keemiaklassis
SÕIDUKIJUHIKURSUSTE AVALOENG
Info ja eelregistreerimine tel. 50 82 200
õpetajad Aivar Pihla ja Sven Andresen

*Elu on laul, on habras ta viis,
heliseb hetke ja katkeb siis....*
Südamlik kaastunne omastele
Ivvi Martinsoni
surma puhul

K/Ü K-Uuemõisa Välja 5 elanikud

*Ei ole enam ukse viipamas kätt,
on vaid kurb hüvastijätt ...*
Südamlik kaastunne Sulle, Anu, sel
raskel ajal, mil jätab jäädavalt hüvasti
kalli ema Ene Aroniga.

Töökaaslased Kose Lasteaiast

Kosejõe koolipere avaldab
sügavat kaastunnet
Eva Neuland`ile
abikaasa
surma puhul.

Mälestame
Edmund Neulandi
ja avaldame kaastunnet
abikaasale ja pojale

Perek. Martinson
Perek. Nurm

Avaldame kaastunnet
Eva Neulandile
abikaasa
surma puhul.

K/Ü Meie Kase 6 elanikud

Alma Kipso
2. XII 1917- 2.I 2010
Mälestame igaviku teele
lahkunud kallist sugulast

Lähedased

Mälestame sõbralikku
majaelanikku
Zeja Jelinevitši
ja avaldame kaastunnet
Svetale ema surma puhul.

KÜ Vahtra 15 elanikud

Mälestame
Ülo Loos`i
ja avaldame kaastunnet
abikaasale ja lastele

Karla Külaarendamise
Selts

Avaldame kaastunnet
Marikale perega isa ja
vanaisa
Ülo Loos`i
surma puhul

Kolleegid Kose Konsumist

Kosejõe Kool mälestab
Ülo Loos`i
ja avaldab kaastunnet
lähedastele.

Mälestame endist
tantsukaaslast
Ivvi Martinsoni
ja avaldame kaastunnet
omastele

Murueided ja Leida

Avaldame kaastunnet Triinule armsa
isa
Ülo Loos`i
surma puhul.

Klassikaaslased Kose Gümnaasiumi
12 b klassist

Avaldame sügavat kaastunnet Lilianile
perega kalli abikaasa
Ülo Loosi
surma puhul.

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla Kose
korpuse kollektiiv

Südamlik kaastunne
omastele
Ivvi Martinsoni
surma puhul

Pensionärideklubi
Sügisrõõm

Jäädavalt lahkusid
Nikolai Rastovtsev, Hilda Mitt,
Zeja Jelinevitš, Ülo Loos,
Kalju Sutt, Alma Kipso,
Edmund Neiland, Matti Malk,
Ivvi Martinson

VÄLJAANDJA KOSE VALLAVALITSUS

Toimetaja: S. Bärge, tel. 6 751 279. Toimetuse liikmed: E. Loorits, K. Bakradze, E. Sepp
Kose Teatajasse minev info saada iga kuu 25. kuupäevaks meiliaadressile koseteataja@kose.ee või helista telefonil 6 751 279.
Kujundus: OÜ Digimap, trükk AS Printon Trükikoda. Hind üksikmüügis 5 krooni